

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА МЕТОДИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ПРОЕКТАНТСКИТЕ УСЛУГИ

Съдържание на предложенията:

1. Основни цели на методите;
2. Основни принципи за достигане на целите;
3. Метод 1: Относно издаване на пълна проектантска правоспособност;
4. Метод 2: Осъществяване на допълнителен проектантски контрол (ДПК) върху проектите
5. Метод 3: Определяне на списък с университети, чийто студенти могат да станат членове на КИИП
6. Коментари и забележки на колеги проектанти

1. Основни цели на методите:

- Повишаване цената на проектантския труд на база естествени пазарни закономерности;

2. Основни принципи за достигане на целите:

1. КИИП защитава интересите на обществото и инвеститорите от не достатъчна компетентност и съществени грешки в процеса на проектиране;
2. Повишаване престижа на проектантската професия чрез превантивен контрол над проектантски пропуски, както и върху издаването на правоспособности;
3. Ограничаване броя на реално действащите проектанти на база минимално необходими умения за упражняване на професията;
4. Популяризиране на КИИП и дейностите на гилдията пред обществото и институциите;
5. Насърчаване на обмяната на опит между членовете на гилдията като естествен коректив на пропуските в знанията на проектантите;
6. Стимулиране на проектантите да изграждат собствен имидж пред инвеститори, възложители и колегия;
7. Внимателно въвеждане на новите принципи без да се търси бърз и категоричен успех, като с времето и придобиването на опит в изпълнението им правилата стават по-строги;

3. Метод 1: Издаване на пълна проектантска правоспособност (ППП)

Цел:

Ограничаване броя на инженерите, получаващи проектантска правоспособност (10 - 30% годишно) на база реален минимум от знания и умения.

Обща формулировка

Залагане на „входяща бариера“ на подаващите молби за придобиване проектантска правоспособност, първоначално чрез самоограничаване на инженерите без достатъчно увереност в способностите си. Основната идея в първите години на прилагането на метода е, че повечето хора без достатъчно увереност в знанията си не биха се явили пред комисия за да демонстрират уменията си.

Издаването на печат се извършва след интервю пред специално назначена комисия. Тя трябва да определи дали интервюираният може да защитава интереса на инвеститорите по своята специалност, като притежава определен минимум от знания, които му позволяват да изготвя технически издържани и безопасни проекти самостоятелно или със съдействието на по-опитни проектанти. (След няколко години и придобиване на достатъчно опит от страна на камарата с провеждането на подобни интервюта, фразата „със съдействието на по-опитни проектанти“ ще отпадне)

Този метод трябва да стане с висока степен на важност и основен приоритет. Характера и поведението на една демократична общност се обуславя най-вече от характера на нейните членове. Ето защо председателя на камарата и управителния съвет трябва да лично ангажирани с оформянето и изпълнението на метода.

Естество на метода:

Младите специалисти трябва да бъдат добре приети от комисията, а интервюто е под формата на диалог.

Интервюто е за една специалност. Съществува възможност да е за определен профил на тази специалност. Например – ако е част Електро, може да заяви профил „Слаботокови инсталации“, „КИПиА“, „BMS-системи“, „Външни кабелни захранвания“. Всяка специалност определя списък на профили, по които може да протече интервюто. Ако кандидатът заяви профил, то той се отбелязва в протокола и в регистъра на камарата – не в печата и удостоверение му. Важното е кандидатът да докаже, че има поне една област в неговата специалност, по която е достатъчно компетентен. (Възможно е за определен профил да се окаже, че няма специалисти, които да проведат интервюто).

Интервюираният носи проекти, в чието разработване е участвал и отговаря на въпроси по тях. Ако няма такива, то му се предоставят готови проекти от комисията.

Комисията не се задълбочава в големи подробности. Определя дали кандидатът притежава необходимите познания за да може разполагайки с нужните наредби, правилници, стандарти и опитни специалисти покрай него, да изготвя самостоятелно технически издържани проекти. (с течение на годините и придобиването на опит за провеждане на интервюта от страна на камарата интервюто протича малко по-подробно и обстойно)

Отчита се дали кандидатът е на трудов договор във фирма с по-опитен проектант или работи самостоятелно. Във втория случай, интервюто е по-обстойно (за по-добра защита интереса на инвеститорите).

Отчита се наличието на препоръки от по-опитни проектант, с които кандидатът задължително трябва да е работил съвместно. В протокола се записват имената на препоръчителите. Този протокол, както и препоръчителите са обществено достояние в сайта на камарата.

Молбата на кандидата се отхвърля при явно непознаване на основни неща по материята, т.е. комисията е преценила, че възлагането на самостоятелни проекти на кандидатът, бил той и под надзора и съветите на по-опитен проектант, ще е в ущърб на обществото и има висок риск от финансови загуби за инвеститорите и уронване престижа на камарата поради недостатъчна подготвеност.

Интервюто завършва с даване само на положителен или отрицателен отговор от страна на комисията. До придобиването на достатъчно опит на камарата в провеждането на интервюта, комисията дава отговорът си веднага, като се прави компромис ако има неизяснени неща относно нивото на знанията по дадени въпроси. В протокола се записват имената на комисията и еднозначният им отговор. Забележките и коментарите, ако ги има, се предоставят на кандидата и в архива на камарата – за вътрешна употреба.

Комисия:

Определя се от централния офис, с прякото одобрение на председателя на камарата и управителния съвет.

Членовете са с минимум 10 години стаж – включително преди да придобият ППП. Преминали са през специален инструктаж за същността и целите на изпита. Инструктажът се извършва лично от председателя на камарата и член на управителния съвет.

За всеки изпитван комисията се състои от членове от същата специалност или само от профил на специалност, ако изпитваният е пожелал по-тясна специализация.

Комисията е от разнороден регионален състав, член на управителния съвет и член на контролния съвет следящи за спазването на инструктажа от председателя на камарата. Има поне един представител на регионалната колегия на изпитвания.

С цел обмяната на опит между отделните специалности във всяка комисия присъства и човек от друга специалност. Най-добре да е представителя на управителния или контролния съвет, следящ за спазване на общите принципи на изпита.

Изпитваният има право да заяви несъгласие с присъствието на член от комисията, който трябва да бъде сменен. Има правото да пожелает в комисията да няма членове на неговата регионална колегия. Тези неща, изпитваният трябва да ги е заявил предварително.

Време и място на провеждане:

2 - 3 пъти годишно се провежда изпит за прием на нови проектант в гилдията.

Изпитът се провежда в централния офис или на ротационен принцип в областните градове. Съставът на комисията не зависи от региона, в който е решено да се провеждане на изпита.

Популяризиране на метода и на самата камара чрез него:

Интервюто е отворено за обществото. На него могат да присъстват външни хора и бъдещи проектанتي. *(това правило е под въпрос)*

При всяко интервю се пращат покани към министерството, както и професионалните технически медии свързани с инвестиционното проектиране.

Уведомяват се университетите и всички инвеститорски камари и организации, които са потенциални възложители, представителни на които могат да присъстват.

Развитие във времето:

С придобиването на опит по провеждането на интервюто за прием и повишаването на яснотата сред колегията и кандидатите как протича изпита, какво се иска в него и т.н. се повишава и критерия за избор на кандидатите. След всяка серия интервюта на кандидатите се прави оценка на проведеното мероприятие. Първото протичане на интервюта разчита най-вече на принципа за самоконтрол на кандидатите и разчита на невявяването на тези, които не се чувстват достатъчно подготвени – т.е. изцяло експериментално е. Протича в присъствието на председателя на камарата и поне половината от управителния съвет. Следват дискусии и предложения за коригиране на интервютата. Във втората и третата серия интервюта се вкарват експериментални корекции. След провеждането на 2-3 серии интервюта (т.е. в рамките на една година), се прави цялостен анализ на всички предложения и забележки и правилата за провеждане на интервютата се пишат от нулата. Цел става в следващите серии интервюта правилата да са такива, че да отпадната приблизително 10% от подалите молба за ППП. Следващите 2-3 интервюта отново се правят предложения и забележки, които експериментално се изпробват. След това правилата отново се коригират. До 3 години след въвеждането на метода ще има ясни правила и критерии за подбор на проектанти, без да са нанесени съществени поражения както по съществуващото положение на камарата, така и върху подбора на кандидатите.

След изтичането на тези 3 години може да се обсъди идеята за въвеждането на периодично интервю за подновяване на ППП на действащите проектанти. Първоначално през 3 години, след това едно интервю пет години по-късно, и при натрупване на 15 години стаж с ППП (съответно 20 в професията като цяло), се приема че кандидатът няма нужда от повече проверки на знанията си във времето.

4. Метод 2: Осъществяване на допълнителен проектантски контрол върху проектите (ДПК)

Цели

- Разширяване на кръгозора от възможни проектантски решения по време на работа по даден проект;
- Превантивно намаляване на риска от проектантски грешки, навременно запълване на пропуски в знанията каквито има у всеки проектант;
- Обмяна на опит между проектантите;

Обща формулировка

Приема се фактът, че всеки един проектант, колкото и на високо ниво да е има пропуски в знанията, както и невъзможност да ги прилага винаги на 100%. Т.е. във всеки проект има пропуски поради липса на знание, както и технически грешки поради недоглеждане. За целта към даден проект има възможност да се въвежда извършването на допълнителен проектантски контрол (ДПК) от независим проектант с ППП.

Основната отговорност се носи от проектанта. Той е човекът, който взема окончателните технически решения и има първата и последната дума. ДПК действа в помощ и подкрепя работата на проектанта, в защита интереса на инвеститора и подпомага осъществяването на диалога между тях.

ДПК не спира проекта, нито възпрепятства одобряването му по инстанциите. Той осъществява отговорен допълнителен проектантски поглед в самия процес на проектиране и обръща внимание на проектанта върху пропуски и възможни по-добри технически решения още в процеса на работа по проекта или след приключването му и преди започване на строителството.

Осъществяването на ДПК е по желание на инвеститора, строителя, или на самия проектант.

ДПК се осъществява предимно при големи и отговорни обекти или такива с висока степен на сложност. Декларира се като допълнителна услуга, предлагана от проектантите в инвестиционното проектиране.

Естество на ДПК

Налагането на знанията на проектанта до тези да ДПК, дават една значително по-голяма сигурност на инвеститорите, че двама независими проектанти от различни фирми ще имат съвпадане на незначенията или пропуск по даден въпрос и това ще остане в крайната фаза на проекта.

ДПК изготвя заданието за обекта, съвместно с възложителя и го съгласува с проектанта. Изготвя и съгласува с проектанта план за работа по проекта с етапи и срокове. Съгласува сроковете на етапите със специалистите, осъществяващи ДПК по другите специалности ако има такива. Съдейства на проектанта при възникване на проблеми по съгласуването и получаване на задания от другите специалности. За всеки определен етап получава от проектанта подложки на текущото състояние на проекта. Връща в писмен вид своите препоръки и може да предлага нови проектантски решения. Крайната дума има проектанта. ДПК е длъжен да уведомява писмено възложителя при открити груби нарушения на нормативната база, които проектанта отказва да коригира. Длъжен е да

сигнализира в КИИП при тежки нарушения, открити в проекта, които могат да доведат до сериозни инвестиционни загуби или застрашават човешки животи и поставят под въпрос престижа на камарата изобщо.

При договаряне ДПК би могъл да присъства или по изключение да замести проектанта на някои работни срещи на обекта – ако проектанта е сериозно възпрепятстван.

Възможно е проектанта или възложителя да наеме повече от един ДПК по дадена специалност – всеки ДПК профилиран специалист. Например при един проектант част електро, да има ДПК специалист за външните кабелни захранвания на обекта, друг за слаботоковата инсталация и т.н.

При възникване на професионален спор между проектанта и ДПК по определен въпрос, те могат да го отнесат към КИИП. Това става в писмен вид. Камарата връща подписан и подпечатан отговор, който проектанта може да приложи към проекта като основание за техническото решение. *(остава открит въпросът кой ще заплаща тази услуга на консултантите от страна на камарата).*

Проектантите осъществяващи ДПК

Всеки проектант с ППП може да извършва ДПК. Той не се явява наставник на основния проектант, а е негов организационен помощник и коректив на грешки и пропуски.

Фактът, че ДПК не е задължителен и се заплаща отделно обезсмисля формалното използване на този вид услуга. Задължение на възложителя на услугата ДПК е да подбере проектанта извършващ тази дейност и да изисква от него да си върши работата пълноценно.

Добри практики

Централата на камарата прави предписания за добри практики при извършването на ДПК, които биват одобрявани от управителния съвет и публикувани в сайта на камарата.

При приемането на ДПК като услуга от страна на камарата се прави кампания чрез серия от семинари из цялата страна, на които членове на централното ръководство разясняват принципите, смисълът и съдържанието на ДПК.

Примерни точки от предписанията за добри практики:

- ДПК избягва конфликти с проектанта и възложителя. Той е коректив, трябва да прилага знанията си в предписанията, които прави и да остави проектанта да прецени, кои да използва;
- ДПК следи развитието на обекта и своевременно напомня на проектанта за приближаващ срок на етап от проекта, при което трябва да получи текущо състояние на проекта, както и за необходимо подаване на задание към други специалности;
- Преди да приеме работата ДПК трябва да е наясно със знанията и уменията на основния проектант, за да не се окаже голяма разликата в нивата на знания на двамата. Ако проектанта е с много по-ниско ниво на знания, то ДПК предлага на проектанта да разработи проекта с още един проектант, който да е на съответното ниво. В противен случай е съмнителна крайната полза на ДПК от проекта и той може да откаже задачата;

Хонорар

ДПК се договаря свободно от проектантите.

Прогнозната му стойност е 5-20% от стойността на проекта по съответната специалност, в зависимост от сложността му.

Популяризиране на метода и самата камара чрез него:

Основната теза при популяризиране на ДПК пред инвеститорите е, че средно с 10-15% оскъпяване на проекта те получават два пъти по-голяма сигурност срещу пропуски и не добри решения по време на проектирането.

При вземане на решение за разработване на услуга ДПК, се изпращат предварителни писма от камарата до всички преки и потенциални възложители – инвеститорски организации, камара на строителите, общини, министерство, както и до специализираните медии. В писмото се прилагат основните принципи на ДПК и се моли за съдействие – ако въпросните организации имат идеи по въпроса да го споделят. Последното не е толкова с цел получаване на добри идеи по въпроса, колкото чрез степен на ангажираност да започне да се затвърждава идеята за ДПК и извън камарата.

След приемането и първоначалното оформяне на правилата за упражняване на ДПК, се пращат допълнителни писма до тези организации и се предприема активна кампания от камарата за популяризиране на метода.

Развитие във времето:

След стартиране на услугата 2-3 пъти годишно се организират семинари в отделните регионални колегии, на които се канят всички проектантите упражнили ДПК до този момент. Задължително присъстват членове на управителния съвет. Разисква се как е протекла услугата, какви проблеми са възникнали и пр. Води се подробен отчет за развитието на ДПК по региони и време.

До изчистване на метода и вкарването му в едни добре работещи практически рамки, както и до достатъчно доброто му популяризиране се продължава с тези семинари – прогнозно до 3 години.

След 3 години методът би следвало да е достатъчно добре разработен и семинарите да се намалят до веднъж годишно.

След достатъчното му популяризиране (3-5г) и затвърждаване ползата от този метод, той се вкарва и законово, като задължителен за по-сложните и отговорни обекти. Разработва се методика за това кои обекти подлежат на задължителен ДПК. При това започва да се издава специално удостоверение за проектантите имащ и право да упражняват ДПК. Разработват се критерии, на които трябва да отговарят тези проектантите, прави се регистър за тях и периодично преминават през задължителни инструктажи за да имат правото да упражняват дейността.

5. Метод 3: Определяне на списък с университети, чийто студенти могат да станат членове на КИИП

(За бъдещо обсъждане – допълнителен метод, на база горе посочените основни принципи)

6. Коментари и забележки на колеги проектанти:

Инж.Лидия Панекова

Одобрява мерките, но смята, че прилагането им ще стане трудно.

Инж.Николай Хасковлиев

„Има интересни идеи, които се надявам да предизвикат дискусия по въпроса.“

Инж.Магдалена Николова

„Прочетох внимателно материала, който си подготвил.Аз също имах подобна идея за постоянен контрол под формата на изпит за всички действащи проектанти.Даже съм коментирала подобна тема с инж. Пламен Попов и още няколко колеги.Тогава стигнахме до извода, че ако целта е да се отсяват лица с ППП може да се намерят въпроси, които да затруднят и много добри проектанти, а ако въпросите са общи и елементарни замисълът се обезсмисля.В този смисъл не знам дали е осъществим. Засега като някаква стъпка в посока на подобряване качеството на проектантската услуга са намеренията на **камарата да организира курсове за повишаване професионалната квалификация на членовете** (нашата секция организира курсове на високо ниво, с добри преподаватели и т.н.).И на тези курсове ходят хора , които наистина сериозно се занимават с проектиране - просто трябва да се отдели време, средства и интелектуални усилия, които посредствените не са склонни да инвестират. Осъществяването на допълнителен проектантски контрол е много добро като идея и ефектът от него е неоспорим, конкретен и своевременен.

Инж.Гергана Добрева

Изразява съгласие с методите.

Добавя идеята за **задължително регистриране на договорите за проектиране – онлайн**. И към всеки проект – документ за регистрация на договора.

инж.Пламен Гюров

Изразява съгласие с провеждането на изпити (интервюта).

Предлага **въвеждането на минимален хорариум от професионални курсове** вместо предложеното ДПК. (Подобно на идеята на инж.Магдалена Николова).

Предлага **всички върнати от общините проекти да се разглеждат от комисия на камарата** в присъствието на проектанта, който да доказва взетите решения.

(Поради невъзможността да върне отговор на време, предложенията на инж.Гюров са чути от мен докато е в движение. Т.е.възможно е да има различия в мнението му, спрямо това което съм писал. Ще предоставя мнението му допълнително в случай, че го получа в писмен вид от него)

Инж.Минка Петканска

„Предложенията са добри,но противоречат на Устава на камарата и Наредба №2 за придобиване на проектанска правоспособност,което означава че трябва първо да се променят те ,защото всеки кандидат за проектанска правоспособност може да заведе дело срещу КИИП, че не спазва своите закони.

Основен недостатък според мен е назначаване на комисия от централния офис и провеждане на интервютата в определени градове- възниква въпроса кой ще поеме

разходите за идването на проектантите и комисията до града за провеждане на интервюто.

При опита на камарата досега да въведе някакъв изпит за квалификация на кадрите, среща отпора на преподавателите от акредитираните университети, че едва ли не се оспорват техните качества за предаване на знания на студентите.“

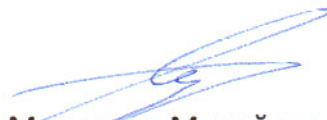
Относно отсяването на университетите:

Това не е от компетенцията на КИИП. Всички студенти, които учат в акредитирани университети имат еднакви права.

Единственото, което може да изиска КИИП е да се увеличат изискванията, за издаване на акредитация на определени университети.

Пловдив,

25.03.2015г

Инж.Мирослав Михайлов